

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин та логістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. директора ННІ «Каразінський  
інститут міжнародних відносин та  
туристичного бізнесу»  
Міжнародних економічних відносин  
та туристичного бізнесу

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ



2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СТРАТЕГІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ  
КОНТЕКСТ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 29 – Міжнародні відносини

спеціальність: 292 – Міжнародні економічні відносини

освітня програма: Міжнародні економічні відносини

вид дисципліни: обов'язкова

ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного  
бізнесу»

2024/2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“17” вересня 2024 року, протокол №2

**РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:**

Катерина МАКАРЧУК к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

Протокол від “9” вересня 2024 року № 2

В.о. завідувача кафедри міжнародних економічних відносин та логістики

  
\_\_\_\_\_ (підпис)

Анна ЗАЙЦЕВА

(прізвище та ініціали)


Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

  
\_\_\_\_\_ Владислав ГОНЧАРЕНКО

Програму погоджено на засіданні науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»  
Протокол від “17” вересня 2024 року № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

  
\_\_\_\_\_ (підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

(прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України  
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана факультету  
міжнародних економічних відносин  
та туристичного бізнесу  
Тетяна МІРОШНИЧЕНКО



«28» серпня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**СТРАТЕГІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ**  
**КОНТЕКСТ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 29 – Міжнародні відносини

спеціальність: 292 – Міжнародні економічні відносини

освітня програма: Міжнародні економічні відносини

вид дисципліни: обов'язкова

факультет: міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024/2025 навчальний рік



Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Макарчук Катерина, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних імені Артура Голікова

Протокол № 19 від «26» серпня 2024 року

В.о. завідувача кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

  
\_\_\_\_\_ Анна ЗАЙЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини другого (магістерського) рівня вищої освіти


Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти

  
\_\_\_\_\_ Владислав ГОНЧАРЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол № 16 від «28» серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

  
\_\_\_\_\_ Олена МИКОЛЕНКО

## ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Стратегія регіонального розвитку: європейський контекст» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» підготовки магістра за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини

### 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

**1.1. Метою викладання навчальної дисципліни** «Стратегія регіонального розвитку: європейський контекст» є визначення ролі та значення регіональної політики у підйомі продуктивних сил країни та їх окремих адміністративно-територіальних утворень в умовах інтернаціоналізації господарської діяльності та глобалізаційних процесів.

#### 1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

КК. Здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

ФК2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.

ФК3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини .

ФК5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науковотехнологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

ФК6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.

ФК7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.

ФК8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

ФК9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

**1.3. Кількість кредитів – 3.**

**1.4. Загальна кількість годин – 90.**

<b>1.5. Характеристика навчальної дисципліни</b>	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-
Семестр	
3-й	-
Лекції	
10 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
10 год.	–
Самостійна робота	
70 год.	-
Індивідуальні завдання	
–	

### **1.6. Заплановані результати навчання.**

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних **результатів**:

ПРН1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

ПРН2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій

ПРН3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

ПРН5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати

аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

ПРН7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

ПРН8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

ПРН10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

ПРН12. Визначати гео економічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахуванням національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

ПРН14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

## **Тематичний план навчальної дисципліни**

### ***Тема 1. Теоретико-методичні засади регіональної політики.***

Сутність державної регіональної політики (ДРП). Наукове та офіційно-державне визначення ДРП. Рівні здійснення ДРП. Цілі й завдання ДРП. Регіон: різні трактування терміну. Об'єкти, предмет, суб'єкти та носії інтересів ДРП. Механізм, інструменти та інститути ДРП. Принципи ДРП.

Поняття регіонального управління. Класифікація цілей регіонального управління. Моделі регіонального управління: централізована, англо-американська, європейська змішана елітна, європейська змішана із розподіленою ієрархією управління. Функції регіонального управління.

Види регіональної політики (економічна, соціальна, демографічна, екістична, екологічна, науково-технічна).

Регіональна наука і регіональний аналіз. Методи дослідження регіонального розвитку. Системний підхід. Поняття про територіальну (регіональну) соціально-економічну систему. Економіко-математичні методи обробки інформації та моделювання. Картографічний метод. Програмно-цільовий метод. Методи експертних оцінок. Методи збору первинної інформації.

Регіональна економіка. Регіональний маркетинг.

Наукові школи просторової організації продуктивних сил: німецька, французька, голландська та шведська, англосаксонська, радянська, українська.

Теорії регіонального розвитку. Теорія сільськогосподарського

штандарту Й. Тюнена. Теорія штандарту промисловості В. Лаунхардта і А. Вебера. Теорія центральних місць В. Кристаллера і А. Льоша. Теорія “полюсів розвитку” і “центрів росту” Ф. Перру і Ж. Будівля. Теорія економічних потенціалів У. Рейлі і Дж. Стюарта. Теорія регіонального міжгалузевого балансу “витрати-випуск” В. Леонтьєва. Теорія територіально-виробничих комплексів М.М. Колосовського і промислових кластерів М. Портера. Теорія економічного районування. Поняття про економічний район. Типи економічних районів.

### ***Тема 2. Регіональний розвиток і його діагностика.***

Сутність регіонального розвитку. Стратегія та концепція регіонального розвитку. Прогнозування регіонального розвитку. Моделі регіонального економічного розвитку. Концепція сталого розвитку. Римський клуб.

Градація економічного розвитку регіонів. Регіональна діагностика.

Оцінювання факторів розвитку регіону.

Оцінювання географічного положення. Економіко-географічне положення. Поняття інтегрального і компонентного економіко-географічного положення. Критерії оцінювання економіко-географічного положення. Геополітичне положення. Розрахунок коефіцієнтів ієрархічності як метод оцінювання географічного положення.

Оцінювання природно-ресурсного потенціалу. Поняття природно-ресурсного потенціалу. Компоненти інтегрального природно-ресурсного потенціалу. Економічне оцінювання територіального комплексу природних ресурсів.

Оцінювання демографічного потенціалу. Розрахунок демографічних коефіцієнтів. Коефіцієнти швидкості зміни (руху) населення й інтенсивності демографічних процесів. Структурні коефіцієнти. Демографічний прогноз.

Оцінювання виробничих факторів розвитку. Галузева структура регіону. Коефіцієнти спеціалізації (локалізації) виробництва. Коефіцієнти галузевої концентрації і диверсифікації виробництва. Коефіцієнти вивозу, ввозу і товарообміну. Територіальна структура регіону. Територіально-виробничі комплекси регіону. Оцінювання виробничого потенціалу регіону.

Оцінювання соціальних факторів розвитку. Зведені показники рівня життя і соціального захисту населення. Система показників споживання товарів і послуг. Показники розвитку матеріальної бази соціальної сфери – житлово- комунального господарства, освіти і культури, охорони здоров'я.

Оцінювання рівня соціально-економічного розвитку регіону. Основні показники соціально-економічного розвитку регіону. ВВП регіону і валовий регіональний продукт (ВРП). Синтетичний зважений індекс рівня економічного розвитку регіону.

### ***Тема 3. Регіональна політика Європейського Союзу.***

Концепція «Європа регіонів». Європейська хартія місцевого самоврядування як нормативно-правова база регіональної політики.



Регіональні відміни у розвитку країн ЄС. Класифікування регіонів ЄС за ознакою соціально-економічного розвитку. Засади регіональної політики ЄС і пріоритети регіонального розвитку. Базові принципи політики регіонального розвитку ЄС. Основні структурні фонди як інститути реалізації регіональної політики ЄС. Моніторинг регіональної політики ЄС.

***Тема 4. Транскордонне співробітництво як специфічна сфера міжнародних економічних відносин і складова регіонального розвитку.***

Поняття транскордонного співробітництва. Європейська рамкова конвенція з прикордонного співробітництва територіальних громад і властей. Досвід її реалізації у транскордонному співробітництві країн ЄС. Транскордонні регіони. Єврорегіони як форма транскордонного співробітництва і інструмент вирівнювання рівнів соціально-економічного розвитку прикордонних територій. Єврорегіональні групи транскордонного співробітництва. Транскордонне співробітництво регіонів України.

***Тема 5. Регіональні відміни у соціально-економічному розвитку України у порівнянні з країнами ЄС. Концепція та стратегія регіонального розвитку України (у контексті порівняльного аналізу з країнами ЄС).***

Регіональний аналіз соціально-економічного розвитку України. Відмінності в економічній та соціальній складовій регіонального розвитку. Порівняльний аналіз з регіональними відмінами соціально-економічного розвитку країн ЄС. Сукупний ресурсний потенціал економічних районів та регіонів України. Регіональні відміни у демографічній ситуації. Концепція та стратегія регіонального розвитку України в контексті порівняльного аналізу з країнами ЄС. Принцип децентралізації в державній регіональній політиці європейський досвід і реалії України. Харківська область як провідний регіон соціально-економічного розвитку України. Стратегія розвитку Харківської області на 2021-2027 роки.

### 3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теоретико-методичні засади регіональної політики.	18	2	2			14						
Тема 2. Регіональний розвиток і його діагностика.	18	2	2			14						
Тема 3. Регіональна політика Європейського Союзу.	18	2	2			14						
Тема 4. Транскордонне співробітництво як специфічна сфера міжнародних економічних відносин і складова регіонального розвитку.	18	2	2			14						
Тема 5. Регіональні відміни у соціально-економічному розвитку України у порівнянні з країнами ЄС. Концепція та стратегія регіонального розвитку України (у контексті порівняльного аналізу з країнами ЄС)	18	2	2			14						
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>10</b>	<b>10</b>			<b>70</b>						

### 4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-методичні засади регіональної політики.	2
2	Регіональний розвиток і його діагностика.	2
3	Регіональна політика Європейського Союзу.	2
4	Транскордонне співробітництво як специфічна сфера міжнародних економічних відносин і складова регіонального розвитку.	2

5	Регіональні відміни у соціально-економічному розвитку України у порівнянні з країнами ЄС. Концепція та стратегія регіонального розвитку України (у контексті порівняльного аналізу з країнами ЄС)	2
	Разом	10

### 5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Опрацювання матеріалів за темою «Теоретико-методичні засади регіональної політики». Сутність державної регіональної політики (ДРП). Наукові школи просторової організації продуктивних сил: німецька, французька, голландська та шведська, англосаксонська, радянська, українська. Запропоновані цими школами теорії регіонального розвитку. Регіональна наука і регіональний аналіз.	14	16
2	Опрацювання матеріалів за темою «Регіональний розвиток і його діагностика». Сутність регіонального розвитку. Поняття стратегії регіонального розвитку. Моделі регіонального економічного розвитку. Концепція сталого розвитку. Градація економічного розвитку регіонів. Регіональна діагностика. Оцінювання факторів розвитку регіону. Оцінювання рівня соціально-економічного розвитку регіону. Валовий регіональний продукт (ВРП).	14	16
3	Опрацювання матеріалів за темою «Регіональна політика Європейського Союзу». Концепція «Європа регіонів». Європейська Хартія місцевого самоврядування. Регіональні відміни у розвитку країн ЄС. Класифікування регіонів ЄС за ознакою соціально-економічного розвитку. Засади регіональної політики ЄС і пріоритети регіонального розвитку.	14	16
4	Опрацювання матеріалів за темою «Транскордонне співробітництво як специфічна сфера міжнародних економічних відносин і складова регіонального розвитку». Історія виникнення транскордонного співробітництва. Європейська рамкова Конвенція з прикордонного співробітництва територіальних громад і властей. Досвід її реалізації у транскордонному співробітництві країн ЄС. Транскордонні регіони. Транскордонне співробітництво України.	14	16

5	Опрацювання матеріалів за темою «Регіональні відміни у соціально-економічному розвитку України у порівнянні з країнами ЄС. Концепція та стратегія регіонального розвитку України (у контексті порівняльного аналізу з країнами ЄС)». Демографічна політика, методи її моніторингу. Науково-технічна політика, форми територіальної організації (технопарки, технополіси, бізнес-інкубатори та ін.). Економічні райони України, їх народногосподарська спеціалізація та участь у географічному поділі праці. Донорські та дотаційні регіони, проблеми подолання соціально-економічної диференціації.	14	20
	Разом	70	84

## 6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

## 7. Методи навчання

У навчальному процесі використовується комплекс методів навчання, до якого входять: лекції, групова робота, бесіди, тестування, проведення дискусій з обговорення різноманітних ділових ситуацій, робота з джерелами інформації, самостійна робота, індивідуальні заняття, консультації, виконання контрольних завдань.

## 8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Стратегія регіонального розвитку: європейський контекст» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю, у формі виступів студентів, у формі тестування тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховується при визначенні підсумкової залікової оцінки з дисципліни.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- розв'язування задач;
- поточні контрольні роботи;
- виконання творчих завдань.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією програмою дисципліни «Стратегія регіонального розвитку: європейський контекст».

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100. Підсумковий семестровий контроль

здійснюється під час проведення заліку в 3-му семестрі для денної форми другого (магістерського) рівня. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40.

Здобувачам вищої освіти денної форм навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожен вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Стратегія регіонального розвитку: європейський контекст», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5954>

## 9. Схема нарахування балів Денна форма навчання

Структура та складові підсумкових оцінок з дисципліни:

Поточний контроль протягом навчального семестру – 60 балів (активна робота та виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, дискусії). Підсумковий контроль (залік) – 40 балів.

Підсумковий семестровий контроль (залік ) складається з тестових завдань - 40 балів (40 тестових завдань x1 б.)

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	Разом	40	100
60					60 (мінімум – 25)		

T1, T2 ... – теми.

Протягом семестру здійснюється контроль активності студента та рівня його знань при підготовці питань та відповідей на семінарських заняттях, обговорення актуальних тем, проходження тестового опитування. За підготовку доповіді та повного розкриття питання за темою семінарського заняття студент отримує максимально 10 балів. За підготовку доповіді/презентації та недостатньо повного розкриття питання за темою семінарського заняття студент отримує максимально 5 балів. Оцінювання підготовленої доповіді/презентації на тему семінарського заняття та під час виступу проводиться за наступними критеріями, а саме:

- підготовка та розкриття теми під час виступу на семінарському занятті (розкриття питань за планом );
- самостійно та аргументовано викладає матеріал;
- розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу;
- збір та аналіз літератури за досліджуваною темою;
- вміння структурувати та логічно викладати свої результати дослідження;



**Критерії оцінювання відповідей під час проведення підсумкового семестрового контролю:**

3 семестр (залік)
Час виконання – до 80 хвилин
Тести – 40 балів (40 тестових завдань x 1 балу)

За результатами поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Набрана студентом кількість балів служить основою для оцінки за національною шкалою.

**Шкала оцінювання**

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

**1. Рекомендована література**

**Основна література:**

1. Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями [Електронний документ] // Портал Верховної Ради України. – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995\\_106](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_106)

2. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний документ] // Портал Верховної Ради України. – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/994\\_036](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/994_036)

3. Декларація щодо регіоналізму в Європі [Електронний документ] – Режим доступу: [http://www.aer.eu/fileadmin/user\\_upload/PressComm/Publications/DeclarationRegionalism/.dam/110n/ua/DR\\_UKRAINE%5B1%5D.pdf](http://www.aer.eu/fileadmin/user_upload/PressComm/Publications/DeclarationRegionalism/.dam/110n/ua/DR_UKRAINE%5B1%5D.pdf)

4. Конституція України [Електронний документ] // Портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

5. Закон України «Про засади державної регіональної політики»: [Електронний документ] // Портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

6. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний документ] // Портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

7. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів»: [Електронний документ] // Портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2850-15>

8. Закон України «Про транскордонне співробітництво» [Електронний

документ] // Портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>

9. Указ Президента України «Про Концепцію державної регіональної політики» // Офіційний вісник України. – 2001. – № 22. – Ст. 20.

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання розвитку транскордонного співробітництва та єврорегіонів» // Офіційний вісник України. – 2002. – № 18. – С. 171–176.

11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 роки» [Електронний документ] // Портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2021-%D0%BF#Text>

12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» [Електронний документ] // Портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

13. Стратегія розвитку Харківської області на 2021-2027 роки [Електронний документ]. – Режим доступу: <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>

14. Регіональна економіка та природокористування: Навч. посібник / А. П. Голіков, О. Г. Дейнека, Л. О. Позднякова, П. О. Черномаз / За ред. А.П. Голікова – 2-е вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

17. Регіональна політика Європейського Союзу: підручник / за ред. В. Чужикова. – К.: КНЕУ, 2016. – 495 с. – Режим доступу:

[http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/19806/1/rehional\\_%20polit.pdf](http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/19806/1/rehional_%20polit.pdf)

18. Зінь Е.А. Регіональна економіка. URL: [https://pidru4niki.com/1584072021440/rps/regionalna\\_ekonomika](https://pidru4niki.com/1584072021440/rps/regionalna_ekonomika)

19. Уманцев Ю., Міняйло О., Косик В. Механізм економічної політики: навчальний посібник. URL:

[https://pidru4niki.com/1584072033496/ekonomika/mehanizm\\_ekonomichnoyi\\_politiki](https://pidru4niki.com/1584072033496/ekonomika/mehanizm_ekonomichnoyi_politiki)

20. Державне та регіональне управління: підручник / за заг.ред. Є.Г. Карташова. URL:

[http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/struktura/kaf\\_upravl\\_proekt/material/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA\\_%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6\\_%D1%82%D0%B0\\_%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD\\_%D1%83%D0%BF%D1%80\\_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%88%D0%BE%D0%B2\\_%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0\\_2019.pdf](http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/struktura/kaf_upravl_proekt/material/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6_%D1%82%D0%B0_%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD_%D1%83%D0%BF%D1%80_%D0%9A%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%88%D0%BE%D0%B2_%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_2019.pdf)

21. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. URL: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/Regionalne-upravlinnya-2014.pdf>

22. П. В. Круш, О. О. Кожемяченко Національна економіка: регіональний та муніципальний рівень: навчальний посібник. URL: [https://pidru4niki.com/18541109/ekonomika/natsionalna\\_ekonomika](https://pidru4niki.com/18541109/ekonomika/natsionalna_ekonomika)

23. Тодосійчук . В.Л Регіональна економіка: підручник. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/2249.pdf>

24. Регіональна економіка: навчальний посібник / за ред. Качана Є.П. [Електронний ресурс]. URL:

[https://pidru4niki.com/1963051138531/rps/regionalna\\_ekonomika](https://pidru4niki.com/1963051138531/rps/regionalna_ekonomika)

25. Сучасні проблеми регіонального розвитку : навчальний посібник / М.Д. Пістун, А. Л. Мельничук URL: [https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2021/06/pistun\\_2013.pdf](https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2021/06/pistun_2013.pdf)

### **Допоміжна література:**

1. Глобалізація та регіоналізація як вектори розвитку міжнародних економічних відносин: колективна монографія / за ред. О. А. Довгаль, Н. А. Казакової. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 472 с.

2. Глобальні проблеми сучасності : підручник / [кол. авт.]; за ред. В. С. Бакірова, А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 632 с.

3. Голіков А. Використання теорії центральних місць з метою вдосконалення адміністративно-територіального устрою Харківської області / А. Голіков, П. Черномаз // Часопис соціально-економічної географії: Зб. наук. праць. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. – Вип. 24. – С. 47-55.

4. Голіков А. П. Економіка України: навч. посіб. / А. П. Голіков, Н. А. Казакова, О. А. Шуба. – К. : Знання, 2009. – 286 с.

5. Голіков А.П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2006. – 144 с.

6. Протокол № 3 до Європейської рамкової конвенції з прикордонного співробітництва територіальних громад і властей: [Електронний документ] // Офіційний сайт Ради Європи. – Режим доступу: <https://rm.coe.int/1680084827>

7. Світова економіка: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 268 с.

8. Трансформація міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації: колективна монографія / кол. авт.; за ред. А. П. Голікова, О.А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 316 с.

### **11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення**

1. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Ради Європи. URL: <http://coe.int>

4. Сайт Європейської мережі спостереження за просторовим плануванням ESPON (European Spatial Planning Observation Network). URL: <https://www.espon.eu/>

5. Журнал «Стратегія розвитку». URL: [http://regionet.org.ua/ua/Magazine\\_1419.html#page\\_title](http://regionet.org.ua/ua/Magazine_1419.html#page_title)

### **12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин неборної сили**

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі здійснення військової агресії РФ на території України студентам денної форми навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Стратегія регіонального розвитку: європейський контекст», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5954>